

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa T. S.
przeciwko G. Spółce Akcyjnej w K. następcy prawnego
F. Spółki Akcyjnej w K.
o zadośćuczynienie, odszkodowanie i skapitalizowaną rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 24 lutego 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego
w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt V Pa 209/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika strony przeciwnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt V Pa 209/24, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim – w sprawie z powództwa T. S. przeciwko pozwanej G. S.A. w K. następcy prawnego F. S.A. w K. o zadośćuczynienie, odszkodowanie i skapitalizowaną rentę – na skutek apelacji zarówno powoda, jak i pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim z 30 sierpnia 2024 r., sygn. akt IV P 49/23, w punkcie pierwszym oddalił apelację powoda, w punkcie drugim z apelacji pozwanego zmienił zaskarżony wyrok w punktach II i III w ten sposób, że

oddalił powództwo, w punkcie trzecim zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami.

Wyrokiem z 30 sierpnia 2024 r., sygn. akt IV P 49/23, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim: w punkcie I zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia kwotę 60.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 marca 2023 r. do dnia zapłaty; w punkcie II zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 2.772 wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 19 marca 2024 r. do dnia zapłaty; w punkcie III zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem miesięcznej renty na zwiększone potrzeby kwotę 100 zł płatną z góry do dziesiątego dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat; w punkcie IV w pozostałym zakresie powództwo oddalił; w punkcie V zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.872 wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona – brak było bowiem podstaw do oddalenia przez Sąd Okręgowy apelacji powoda w zakresie wysokości dochodzonego zadośćuczynienia. Sąd Rejonowy a za nim Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, nie biorąc pod uwagę podnoszonych przez powoda jak i znanych z urzędu okoliczności, rażąco zaniżyły wysokość przyznanego T.S. zadośćuczynienia, uznając, że kwota 60.000 zł przy wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwocie 33.990 zł, jest kwotą odpowiednią i w pełni kompensującą jego szkodę. Kwota ta mając na uwadze obecną sytuację społeczno – ekonomiczną, jest rażąco niewspółmierną do powstałej szkody i określonego uszczerbku, a tym samym nie rekompensuje konsekwencji pracy przez powoda w warunkach szkodliwych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: 1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania, a ewentualnie o: 2. oddalenie skargi kasacyjnej; 3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywana skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste

naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 3 czerwca 2025 r., II USK 191/24, Lex nr 3881666; 17 grudnia 2025 r., II USK 127/25, LEX nr 3987252).

W niniejszej sprawie stan taki nie występuje. Brakuje odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą skarżący wykazałby walor oczywiście zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie wniosku w twierdzeniach o oczywiście zasadności skargi kasacyjnej sprowadza się w istocie do prostej negacji stanowiska Sądu drugiej instancji w zakresie oceny wysokości kwoty przyznanego powodowi zadośćuczynienia. Sąd drugiej instancji oddalając apelację powoda od wyroku Sądu pierwszej instancji, zaakceptował tym samym zasadność przyznania powodowi kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia (powód domagał się kwoty 80.000 zł). Nie jest przy tym tak, jak to twierdzi się w uzasadnieniu wniosku, że Sądy obydwu instancji „nie biorąc pod uwagę podnoszonych przez powoda jak i znanych z urzędu okoliczności” rażąco zaniżyły wysokość przyznanego powodowi zadośćuczynienia, uznając, że kwota 60.000 zł przy wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwocie 33.990 zł, jest kwotą odpowiednią i w pełni kompensującą jego szkodę.

Kwestia wysokości przyznanego powodowi zadośćuczynienia była szczegółowo analizowana przez Sąd drugiej instancji. Według Sądu Okręgowego ustalone przez Sąd Rejonowy zadośćuczynienie biorąc pod uwagę wiek powoda w chwili stwierdzenia choroby zawodowej (64 lata), stopień doznanego przez niego ubytku słuchu (średni), jego charakter (trwały), wysokość (30% ubytku słuchu) oraz możliwość rekompensowania tego ubytku odpowiednio dobranymi aparatami słuchowymi należy uznać, przy uwzględnieniu wypłaconego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jednorazowego odszkodowania w kwocie ponad 33.990 zł, za ustalone w adekwatnej wysokości. Nie można przypisać odpowiedzialności pozwanemu za wynikające z naturalnego starzenia się organizmu pogarszanie się słuchu u powoda, z uwagi na brak związku przyczynowego tego stanu z chorobą zawodową. Pozwany może odpowiadać tylko

za uszkodzenie słuchu związane z chorobą zawodową, a to ma charakter trwały i wynosi 30%, tym samym nie może ulec już pogorszeniu. Według Sądu drugiej instancji Sąd Rejonowy uwzględnił przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia wypłacone powodowi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jednorazowe odszkodowanie.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie przekonuje także twierdzenie uzasadnienia wniosku, że w innej sprawie, przy podobnych okolicznościach faktycznych, Sąd zasądził wyższe zadośćuczynienie niż w sprawie skarżącego (powoda). Prawidłowe jest w tym zakresie stanowisko zaskarżonego wyroku, że doznana krzywda i jej kompensata jest w każdej sprawie indywidualna i tak powinna być oceniana. Zarówno okoliczności wpływające na wysokość zadośćuczynienia jak i kryteria ich oceny powinny być rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą pokrzywdzonego (wyroki Sądu Najwyższego z: 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, Lex nr 738354; 20 kwietnia 2023 r., II CSKP 344/22, LEX nr 3576667). W każdej sprawie Sąd rozstrzyga sporne kwestie w oparciu o konkretnie (indywidualnie) ustaloną podstawę faktyczną odpowiednio do podstawy materialnoprawnej dochodzonego roszczenia.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 445 § 1 k.c. ma charakter kompensacyjny, stanowi sposób naprawienia szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. O rozmiarze należnego zadośćuczynienia pieniężnego powinien zatem decydować w zasadzie rozmiar doznanej krzywdy: stopień cierpień (ich intensywność, czas trwania, nieodwracalność następstw i inne podobne okoliczności). Niewymierny w pełni charakter tych okoliczności sprawia, że sąd przy ustalaniu rozmiaru krzywdy i tym samym sumy zadośćuczynienia ma pewną swobodę (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 8 września 2017 r., II CSK 842/16, LEX nr 2407823; 28 lipca 2017 r., II CSK 311/16, LEX nr 2382419; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 marca 2025 r., III PSK 30/24, LEX nr 3854798; zob. też na temat samego charakteru odpowiedzialności m.in. Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2012, s. 86; A. Śmieja (w:) *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna*, t. 6, red. A. Olejniczak, Warszawa 2014, s. 360).

Ustalenie rozmiaru krzywdy i wysokości zadośćuczynienia pozostawione jest zatem uznaniu Sądu meriti. Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym ma ograniczone możliwości w tym zakresie, mógłby zakwestionować ocenę Sądu meriti tylko wtedy, gdyby była rażąco błędna (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2007 r., I CSK 165/07, OSNC - ZD 2008, nr C, poz. 66). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że wysokość świadczeń przyznanych w innych sprawach, choćby w podobnych stanach faktycznych, nie może stanowić dodatkowego kryterium miarkowania zadośćuczynienia przyznanego za doznaną krzywdę. Natomiast postulat kierowania się przy wysokości zadośćuczynienia sumami zasądzonymi z tego tytułu w innych sprawach, pozwalający ocenić, czy na ich tle nie jest ono nadmiernie wygórowane lub zaniżone, może być uznany za prawidłowy, jeśli daje się pogodzić z zasadą indywidualizacji okoliczności uzasadniających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnej osoby poszkodowanego i pozwala uwzględnić specyfikę konkretnego wypadku (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 29 maja 2008 r., II CSK 78/08, I C 2009, nr 4, str. 44; z 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, OSNC - ZD 2010, nr C, poz. 80; i z 19 stycznia 2012 r., IV CSK 221/11, I C 2013, nr 1, str. 45; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2024 r., I CSK 1939/23, Lex nr 3783525). Jednolitość orzecznictwa sądowego w tym zakresie odpowiada poczuciu sprawiedliwości i równości wobec prawa. Postulat ten może być jednak uznany za słuszny, jeżeli daje się pogodzić z zasadą indywidualizacji okoliczności określających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnej osoby poszkodowanego i pozwala uwzględnić przy orzekaniu specyfikę poszczególnych przypadków. Zaskarżony wyrok Sądu drugiej instancji nie określa w swoim stanowisku sugerowanej w uzasadnieniu wniosku „rażącej” nieodpowiedniości (zaniżenia) ustalonej w sprawie kwoty przyznanego powodowi zadośćuczynienia odpowiednio do szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kryteriów ustalenia wysokości dochodzonego w sprawie roszczenia.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (punkt 1). Rozstrzygnięcie punktu 2 niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.

[a.t]